

№ 58

8.

D. D.
DISSERTATIO BOTANICA
DE
PASSIFLORA,

QUAM

CUM CONSENSU AMPLIS. FACULT. MEDICAE,
IN REG. ACAD. UPSALENSI,

PRÆSIDE,

CELEBERRIMO ET EXPERIEN-
TISSIMO VIRO,

DN. DOCT. **CAROLO
LINNÆO,**

MED. ET BOTAN. PROF. REG. ET ORD.
PUBLICE VENTILANDAM SISTIT

**JOHANNES GUSTAVUS
HALLMAN, FIL.**

HOLMENSIS.

IN AUDIT. CAROL. MAJORI,

AD DIEM XVIII. DECEMB.

HORIS ANTE MERIDIEM SOLITIS.

ANNI MDCCXLV.

H O L M I Æ.

TYPIS LAURENTII SALVII.

e

V I R O
MAXIME REVERENDO ET
CELEBERRIMO
Mag. JOH. GUSTAVO
HALLMAN,

ECCLESIAE S. HEDW. ELEONORÆ HOL-
MIÆ PASTORI, VENERANDI CONSI-
STORII URBICI ADSESSORI,

P A T R I
AD CINERES USQUE COLENDO.

* * * * * * * * *

Cui Jerechuntini Rosa princeps invidet
horti,

En! *Florem* inscriptum fata cruenta Dei.
Hunc, *Genitor*, Tibi mente pia nunc flosculus
ipse

Confecro, primitias veris, amande, mei.
Vive diu, crudamque aquilæ refer usque se-
nectam

Buccina plena Polo, destina firma Tuis.

Filius obedientissimus

JOH. GUSTAVUS HALLMAN.

PROEMIUM.

Recentiori ætate non minores fecit progressus res herbaria, quam reliquæ artes liberales. Nostro enim seculo plura plantarum genera quam olim species detectæ sunt; Dillenius certe plures muscos jam sibi notissimos reddidit, quam unquam aut Theophrastus aut Dioscorides plantas cognoverunt; Veteres enim plantarum quarundam indigenarum præsertim officinalium cognitione contenti, exoticas, magis curiosas quam utiles, vili habebant.

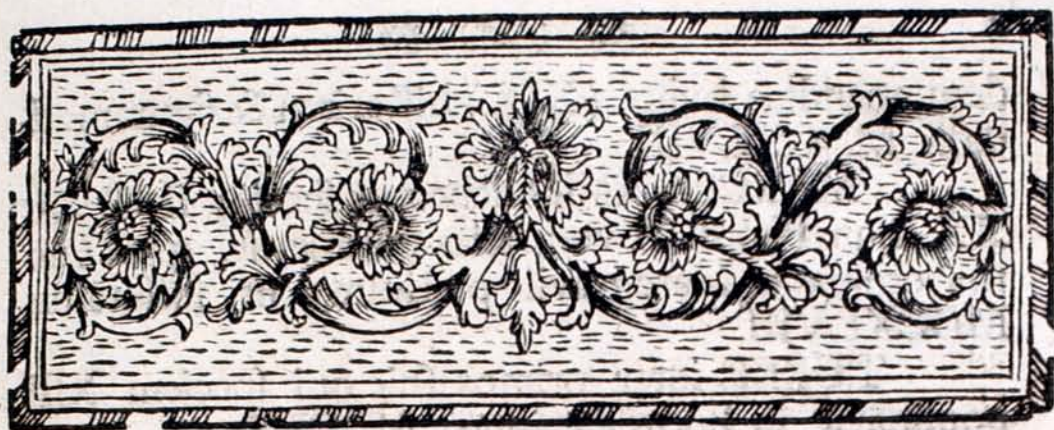
America latissimum Plantarum campum nobis aperuit, ne nomine quidem apud veteres Botánicos cognitarum. Has inter plurimæ hodie officinales, uti Dorstenia, (Contrajeruva) Cincona, (China) Nicotiana, (Tabacum) Capsicum, (Piper indicum) Tropæolum, (Nasturtium indicum) Laurus foliis trilobis, (Sassafras) Laurus foliis enerviis obverse ovatis obtusis, (Winteranea) Gvajacum, (Lignum Sanctum) Toluifera, (Balsamum de tolu) Hematoxylon, (Campefcum) Scinum, (Copal) Bixa, (Orleana) Theobroma, (Cacao) Epidendron, (Vanilla) Clusia foliis cordatis lanceolatis crenatis, (Cascarilla) Hymenea, (Gummi animi) ut alias silentio prætereamus. Solus Pluknetius plantas in America circiter 900 indagavit collegitque, ut ceteras taceamus, quas Sloaneus, Surianus, Marcgravius, Piso, Labbat, Hernandez, Catesbeus, Barrere, Banister, Feuilleus, Houstonus, Claitonus, Pluknetius, Morisonus, Gronovius aliique, ex India Occidentali acquisivere.

Inter

Inter plantas Americanas, profecto non reticendum est Passifloræ genus, quod singulari structura fructificationis, præsertim supersticiosos Romano-Catholicos in sui admirationem rapuit, cum in hisce sibi persuadebant Clavos, Coronam, Flagellum, Lanceam, & vetera cruciatuum ac torture instrumenta Salvatoris videre; Mox fama hujus floris totam fere Europam peragravit, tamque altas in animis creduli vulgi opinio hæc radices agere cœpit, ut hoc etiam tempore non solum rustici, sed quoque Hortulanorum plerique ad ejus adspectum superstitiosa quadam admiratione afficiantur.

Primo post detectam Americam tempore, pauciores hujus Generis species notæ fuerunt; postea vero, plurimæ huic generi a Botanicis adjectæ. Verum quoniam inter Botánicos, non omnes eadem adhibita attentione suas species descripsere, factum est, ut quarundam historia manca & imperfecta posteris relicta fuerit, & hodiernis Doctoribus difficultates vix enodandas reliquerit.

Inter herbas Indicas & exoticas plurimas, quædam quoque Passifloræ Species, in Horto Academiæ hujus Botanico, nuper renovato, & conspiciuntur & florent. Hæ Passifloræ Species ita me adfecerunt, ut vix mihi temperare potuerim, quin in Passifloræ genere operam qualemcunque meam collocarem. Nomina proinde omnia, quæ reperire potui, collegi, ad certas Species redegei, differentiam specificam specierum enodavi, & sic XXII distinctissimas species obtinui, & præter has adhuc XIX Species ab Auctoribus tam obscure delineatas descriptasque deprehendi, ut de his vix ac ne vix quidem ulla certitudo hodie obtineri queat.

HISTORICA.

ILTZA (de) PETRUS in *Historia peruviana*. l. c. 28. est primus nobis notus qui Passifloram vidit.

MONARDES Nic. primus speciem. XIX hujus generis descripsit. MDLXIX.

PARLASCA SIMON It. *Fiore della Grnadiglia ovvero della passione spiegato e lodato da diversi, con discordi e varie rime*. Bologna MDCIX. Liber hic rarissimus est, nec adhuc nobis visus, fertur speciem XIX descripsisse.

DONATUS de Erimita (FR.) Theologus, Speciei XIX iconem & brevem historiam æneis typis expressam, floribus, fructu & semine simul observatis, primus omnium in Italia publici juris fecit A. MDCXLVIII. teste Columna.

COLUMNA (FABIUS) Hernandi librum de plantis mexicanis publici juris fecit, & in ejusdem

dem appendice huius (XIX) historiam & figuram addidit MDCXLVIII.

MARCGRAVIO debemus species II. XVII. XX. non Pisoni, si vera alias historia sit, quod Piso sua omnia e Marcgravii posthumis sit suffuratus. MDCXLVIII.

TURRE inter primos fuit qui speciem XIII nominavit in horto Patavino. MDCLX.

BREYNIUS in prodromo secundo species XVI. XVIII habet inter primos. MDCLXXX.

PLUMIER diligentissimus ille & summus Americanus Botanicus, plures huius generis Species indagavit, descripsit & delineavit quam ullus alius, cui præsertim debemus species V. VI. VII. IX. X. XIV. XXI. XXII. in opere pulcherrimo historiarum plantarum Americanarum ubi hæc species pulchre descripsit & delineavit.

TOURNEFORTIUS speciem I. primus nominavit & proposuit.

SLOANE speciem VIII ex Jamaica produxit MDCXCVI.

FEUILLE in Peru speciem IV. & XII. detexit MDCCXIV.

MARTYNUS speciem III & XV publicavit. MDCCXVIII.

DILLENIIUS speciem XI. in pulcherrimo horto Elthamensi descripsit & delineavit. MDCCXXXII.

Ut silentio Dubias prætereamus plantas de quibus adhuc hæremus, utrum distinctas & proprias constituent species, vel an ad aliquas e præcedentibus viginti duabus amandari queant.

NO.

NOMINA.

Flos Passionis *Latinis*,
Fleur de la Passion. *Gallis*,
Passions Blume. *Germanis*,
Passions-Blomma. *Svecis*,

FLOS PASSIONIS primus dictus fuit hic flos a Romano-Catholicis, qui in hoc pleraque instrumenta Passionis, Christi sibi repræsentarunt; cum autem duo vocabula distincta in nomine generico non sint toleranda (α), Plucknetius novum nomen genericum Flori huic imposuit, & eum uno vocabulo, PASSIFLORAM nominavit, quodque nomen adhuc inter systematicos ut convenientissimum receptum est.

Itali fuere qui huic generi primum GRANADILLÆ nomen imposuere, cum structura, Figura & color fructus, in quibusdam speciebus, maximam præ se ferebat similitudinem cum fructu parvo Punicæ, in officinis Granatum dicto; sed ut ejusmodi nomina diminutiva (β) ad diversum herbarum genus indigitandum, non sunt adhibenda, ita hoc nomen quamvis a Tournefortio, Rajo, Rivino & Boerhavio receptum est; tamen prorsus e Republica Botanica eliminandum.

A 2

A Mo-

(α) Fund. Botan. 221, Crit. Bot. 23.

(β) Fund. Bot. 221. Crit. Bot. 39.

A Morifono CLEMATIS & ab Hermanno CUCUMIS dicta est Passiflora nostra, propter similitudinem illam, quam inter hanc & herbas memoratas intercedere opinati sunt. (γ)

MURUCUJA est nomen americanum, quod itaque ad nos non pertinet. (δ)

CLASSES.

CLASSES systematum, sub quibus genus hoc comprehenditur, sunt sequentes.

CÆSALPINI IV. Herbacea solitariis pericarpis. I. *Flore inferius sito.*

MORISONI IV. Scandens I. *Baccifera.* Clematis Passionalis.

RAJI XVI. Pomifera. II. *Flore fructici subjecto.* Granadilla.

HERMANNI XIX. Pomifera. I. *Vera.* Cucumis. Flos passionis.

BOERHAVII XXVI. Pomifera. I. *Cucumeracea.* Granadilla.

RIVINI IX. Composita ex regularibus, & irregularibus 2. *exregulari in ambitu & irregulari in medio.* Granadilla.

RUPPII VII. Regularis polypetala. 3. *Bacca s. Pomo.* Granadilla.

KNAU-

(γ) Fund. Bot. 229. Crit. bot. 48.

(δ) Fund. Bot. 214. Crit. bot. 9.

KNAUTII XII. Pentapetala uniformis. II. *capsula simplici carnosae solitaria*. Granadilla & Murucuja.

LUDVIGII X. Pentapetala regularis. I. *Pentanthera*. Granadilla.

TOURNEFORTII VII. Rosea herba. I. *Pistillum in fructum unicapsularem*. Murucuja. Granadilla.

MAGNOLII XI. Calyce interno & externo Polypetala. I *Flore regulari*, *fructu capsulari*. Granadilla.

CALYCINA XIII. Æqualis Polypetala. IV *Flore quinquifido staminibus paribus*. Passiflora.

LINNÆI XX Gynandria 4. *Pentandria*. Passiflora.

ROYENI XI. Calyciflora. I. fl. *monopetalo*. Passiflora.

HALLERI Isoetemonis. *cucurbitacea*.

NATURALIS XLV. Cucumerinis *affinis*.

G E N U S.

Generis hujus character distinctissimus est.

CAL. *Perianthium* planum, quinque-partitum, coloratum.

COR. *Petala* quinque, plana, magnitudine fore & figura calycis.

Nectarium intra petala; *corona* multiplex, *pistillum* cingens, in radiis divisa.

STAM. *Filamenta* quinque, subulata, patentia, infer-

ferta columnæ ad basin germinis. *Antheræ* incumbentes, oblongæ, obtusæ.

PIST. *Columna* subcylindræa, recta cujus apici infidet *Germen* subrotundum, ex cujus apice *styli tres inferne angustiores, deflexi. Stigmata* capillata.

PER. *Pomum* subrotundum, membranaceum, uniloculare, trivalve.

SEM. plurima, ovata, membrana propria vestita, valvulis pericarpium affixa.

Ergo MURUCUJA Tournef. non differt genere a GRANADILLA Tournefortii, licet illius nectarium in cylindrum enatum (X) integrum sit, Granadillæ vero radiatum, multifidum.

CUCUMIS esse nequit Passiflora, cum nec germen infra receptaculum floris, nec stamina conata sint.

Differt germine & staminibus, columnæ infidentibus, & stylis tribus ab omnibus notis plantis.

Nectario denique receptaculum cingente.

Facie conveniunt omnes inter se species caule scandente, cirrhis foliisque alternis.

Floribus ex alis.

Involucrum in aliis triphyllum, in aliis fere nullum, vel certe ita parvum, ut vix conspici queat.

Glandulas in petiolis, basi foliorum aut stipulis pleræque species habent.

SPE-

SPECIES.

I. **P**ASSIFLORA foliis indivisis ferratis.
 Passiflora foliis ovato-lanceolatis integris,
 ferratis. *Hort. cliff. p. 431.*

Granadilla Sirinamenfis, folio oblongo ferrato. *Tour-
 nef. inst. 241.*

Granadilla Americana, folio oblongo leviter ferrato,
 petalis ex viridi rubescentibus. *Mart. cent. 36. t. 36.*

Suetice Säg-bladig - Passions - Blomma.

Habitat *Surinami.*

Caulis teres, pilosus, scandens.

Folia ferrata ovato-lanceolata petiolata.

FLORES corolla rubicunda. *Nectario* in medio pur-
 purlo, basi luteo-virescente, apice. *Antheræ* su-
 pra albidæ subtus flavæ. *Involucrum* triphyllum.

Paullinia foliis simplicibus lanceolatis ferratis. *Lu-
 pulus sylvestris americana*, claviculis donata. *Pluk.
 alm. 229. t. 201.* demta fructificatione, huic si-
 millima est caule, cirrhis, foliis.

Varietas hujus speciei forte est dubia A; quoniam
 utriusque locus natalis Surinamum est, & utra-
 que foliis ferratis gaudet.

II. **P**ASSIFLORA foliis indivisis ovatis integer-
 rimis, petiolis biglandulosis.

Passiflora americana, brevi folio, & flore minore.
Pluk. alm. 282.

Granadilla androsæmi foliis, fructu jujubino. *Plum.
 spec. 7. Tournef. inst. 241.*

Cle.

Clematis Indica alia, flore minore pallido. *Plum. amer.*
74. t. 89.

Clematis Murucuja pyriformis minor. *Morif. hist.* 2.
p. 7. f. 1. t. 2. f. 4.

Cucumis Flos Passionis quajavas, folio minori.
Herm. lugdb. 205.

Murucuja Brasiliensis 5, f. Murucuja miri. *Pis. bras.*
1. p. 248. t. 248.

Murucuja 4, seu pyriformis altera. *Marcg. bras.* 72.
t. 72. quo ad figuram.

Svetice Blek - Passions - Blomma.

Habitat in *Dominica*, *Brasilia*.

Folia ovata, acuta, glabra, nitida, petiolata. *Petioles*
utrinque glandula instructi.

Flores solitarii; *Corolla* pentapetala pallida; *Nectarium*
brevissimum; *Involucrum* minimum.

Figura *Marcgravii* & *Pisonis* ad nostram plantam ac-
cedit, quam itaque hujus synonymum facit *Plu-*
mierus, descriptio autem *Marcgravi*, quamque
Rajus hist. 650 mutuavit a nostra differt foliis
cordatis, involucri magno serrato, & petalis de-
cem; adeoque figura *Marcgravii* ad hanc speciem
pertinet, descriptio autem ad speciem secundam
spectat.

III. **P**ASSIFLORA foliis indivisis ovatis integer-
rimis, petiolis æqualibus.

Granadilla americana, fructu subrotundo, corolla
floris erecta: petalis amœne fulvis, foliis integris.
Mart. cent. 37. t. 37.

Gra-

Granadilla flore cupreo, fructu oliviformi. *Dill. elth.*

165. t. 138. f. 165.

Suetice Brandgul - Passions - Blomma.

Habitat in *Providentia* D. *Babama* M.

Radix vivax.

Caulis perennis.

Folia (capparidis) ovata, densa, rigida, perennia.

Petioli glandulis destituti.

Flores obsolete purpurei (cupri) erecti, vespere explicantur. *Nectarium* croceum, clausum, brevissimum. *Pistillum* in hoc admodum longum. *Involucrum* nullum.

Fructus oliviformis, obscure purpureus. maculis pallidioribus.

IV. **P**ASSIFLORA foliis indivisis cordatis integerrimis, petiolis æqualibus.

Granadilla pomifera, tiliæ folio. *Fevill. peruv. 1. p.*

720. t. 12.

Suetice Lindlöswad - Passions - Blomma.

Habitat in *Peru* versus *Limam*.

Radix perennis.

Caulis Scandens, digiti crassitie.

Folia cordata, acuta, petiolata, subtus vasis reticulata.

Petioli glandulis destituti.

Flores rubri. *Nectararia* rubra annulo albo. *Involucra* integerrima.

Fructus globosus, rubro flavoque variegatus, pulpa dulci.

V. **P**ASSIFLORA foliis indivisis cordato-oblongis integerrimis, petiolis biglandulosis, involucris integerrimis.

Passiflora foliis cordato-oblongis integerrimis, floribus solitariis, involucro tripartito integerrimo. *Roy. lugdb.* 261.

Granadilla latifolia, fructu maliformi. *Plum. spec.* 6. *Tournef. instit.* 241.

Clematis indica latifolia, flore clavato, fructu maliforme. *Plum. amer.* 67. t. 82. *Raj. app.* 340.

Suetice Apple - Passions - Blomma.

Habitat in *Dominica* & de la *Tortue*.

Folia cordato-oblonga, semipedalia, glabra in medio, utrinque glandula prominula instructa.

Flores colore, odore, structura, magnitudine speciei

XXII. *Involucra* magnitudine corollæ.

Fructus globosus umbilico depresso.

VI. **P**ASSIFLORA foliis indivisis integerrimis, involucris dentatis.

Passiflora foliis solitariis oblongis integerrimis, floribus solitariis, involucro tripartito dentato. *Roy. lugdb.* 532.

Passiflora arborea, laurinis foliis, americana. *Pluk. alm.* 282. t. 211. f. 3.

Granadilla fructu citriformi, foliis oblongis. *Plum. spec.* 7. *Tournef. inst.* 241.

Clematis indica, fructu citriformi, foliis oblongis.

Plum. amer. 64. t. 80. *Raj. app.* 341. *Marcquias.*

Mer. Surin. 21. f. 21.

Suetice Lagerbladig - Passions - Blomma.

Ha-

Habitat in *Surinam*.

Folia ovato-oblonga, parum cordata, glabra-undato-plana. *Petiol*i glandulis duabus instructi.

Involucrum magnitudine floris, triphyllum: foliolis concavis, dentatis. *Nectarium* violaceum superne, inferne annulis tribus rubris & violaceis. *Flores* albi, punctis purpurascens, suaveolentes.

Fructus citriformis, tribus angulis elevatis, flavescentis, punctis albis, pulpa suavissima. In hortis pro ambulacris tectis & odore & fructu commendatur.

Fructus Majo mense in loco natali maturatur.

Dubia C. Marcgràvii & Pisonis a plurimis ad hanc speciem amandatur, cum autem nullam mentionem faciunt auctores involucri, eam potius exclusimus.

VII. **P**ASSIFLORA foliis indivisis oblongis integerrimis, floribus confertis.

Passiflora laurinis foliis, polyanthos Americana. *Pluk.* alm. 282. *Raj. app.* 343.

Granadilla fructu minore corymboso. *Plum. spec.* 7. *Tournef. inst.* 241.

Clematis indica polyanthos odoratissima. *Plum. amer.* 75. t. 90. *Raj. app.* 343.

Suetice Mångblommig Passions-Blomma.

Habitat in *Dominica*.

Folia ovato-oblonga, basi emarginata & fere cordata, obtusa cum acumine, subtus villosa.

*Petiol*i duabus glandulis instructi.

Flores ad foliorum alas plurimi, 5 a 6 propriis pedunculis insidentes; nectario flavo.

Fructus globosus, violaceus.

Essentialis hujus speciei nota consistit in floribus ad singulas alas plurimis, cum in plerisque hujus generis speciebus unicus modo flos e singula ala prodeat, excepta specie decima quinta & decima sexta, ubi flores ad singulas alas modo bini occurrunt.

Singulare in hac specie est, quod germen vix elevatur columna, sed parvæ rotundæ basi infideat.

VIII. **P**ASSIFLORA foliis bilobis oblongis transversis amplexicaulibus.

Flos Passionis perfoliatus, f. periclymeni perfoliati folio. *Sloan. flor.* 104. *hist.* 1. p. 230. t. 142. f. 3. 4. *Raj. app.* 342.

Suetice Genombladig-Passions-Blomma.

Habitat in *Jamaicæ* silvosis faxosis.

Caulis teres, purpurascens.

Folia solitaria, glabra, singula quasi ex duobus foliolis, mediante futura, coalita, a latere caulem spectante sinu profundo caulem amplexantia, petiolo brevissimo insidentia, hinc quasi sessilia.

Flores purpurei.

IX. **P**ASSIFLORA foliis bilobis basi emarginatis petiolatis.

Passiflora americana, flore suave rubente, folio bicorni.

Pluk. mant. 146.

Granadilla flore suave rubente, folio bicorni. *Plum. Spec.*
6. *Tournef. inst.* 241. *Barr. equin.* 56.

Clematis indica, flore clavato suave rubente, fructu
hexagono coccineo, folio bicorni. *Plum. amer.* 68.
t. 83. *Raj. app.* 341.

Flos Passionis, folii media lacinia quasi abscissa, flore
minore carneo. *Sloan. flor.* 104. *hist.* 1, p. 229.

Suetice Röd-Passions-Blomma.

Habitat in *Jamaica*, *Dominica*, *Martinica* & *Ca-*
yenna.

Folia basi cordata, biloba, acuta, divaricata, lobis an-
trorsum flexis cum interjecto lobulo acuminato, bre-
vissimo.

Nectarium albo purpureoque varium in Filamenta
tenuissima sectum, quo a sequente differt.

Fructus purpureus.

Essentialis nota est pomum hexagonum.

Varietates duas hujus Speciei habet Plumierus,
unam caule tereti, alteram vero caule triquetra

X. **P**ASSIFLORA foliis bilobis obtusis basi indivi-
fis, nectariis monophyllis.

Passiflora foliis bilobis obtusis, nectariis; *Roy, Lugdb.*
261.

Clematis indica, flore puniceo, folio lunato. *Plum.*
amer. 72. t. 87. *Raj. app.* 342.

Murucuja folio lunato. *Tournef. inst.* 241. *Plum. Spec.* 7.
Suetice Purpur-Passions Blomma.

Habitat in *Dominica* ad Portum pacis, toto fere anno
florens.

Folia biloba absque ungue intermedio, obtusa, nec basi emarginata, hinc a præcedente diversa. *Flores* purpurei, inodori. *Nectaria* in tubum truncatum indivisa.

Fructus violaceus.

Nota Essentialis est nectarium in filamenta non divisum; sed cylindrum truncatum referens.

Tournefortius ob solum nectarium integrum, nec in fetas sectum novum genus constituit sub MURUCUJÆ nomine, sed contra naturam rei.

XI. PASSIFLORA foliis bilobis cuneiformibus, basi biglandulosis, lobis acutis divaricatis.

Passiflora obverse lunulatis, punctis duobus melliferis sub Basi. *Linn. virid.* 91. *Cliff.* 431.

Granadilla bicornis, flore candido, filamentis intortis. *Dill. elth.* 164. t. 137. f. 164.

Suetice Krusig-Passions-Blomma.

Habitat in *America*.

Radix vivax.

Caules striati.

Folia vespertilionem referunt, cuneiformia, biloba, acuta, lobis divaricatis, hinc latissima.

Glandulae duæ ad basin in inferiore latere folii, uti oculi in vespertilione. *Folia* tepida repræsentant vespertilionem, cum alis, cauda, oculis, colore. *Hort. cliff.* 431.

Flores albi, inodori, nocturni, mane hora VIII. a X. marcescentes. *Nectaria* corolla longiora sunt.

XII. **P**ASSIFLORA foliis trilobis oblongis subtus punctatis : intermedio minore.

Passiflora foliis bilobis obtusis, nectario multifido.
Roy. lugdb. 260.

Granadilla folio tricuspidi obtuso & oculato. Fevill. peruv. l. p. 718. t. 11. Hort. 25.

Suetice Prickbladig - Passions - Blomma.

Habitat in Peru.

Folia inferne rotundata, lobis tribus rotundatis: intermedio brevior, subtus tribus nervis exarata. Puncta plurima, annularia, per discum folii subtus sparsa, cum puncto in medio elevato.

Florum corolla alba; Nectarium violaceum.

Fructus ovatus.

XIII. **P**ASSIFLORA foliis trilobis cordatis æqualibus obtusis glabris integerrimis.

Passiflora foliis cordatis trilobis integerrimis glabris, lateribus angulatis. Linn. clif. 431.

Passiflora foliis trilobis integerrimis, laciniis semiovatis obtuse acutis integerrimis glabris. Gron. virg. 112.

Passiflora hepaticæ nobilis folio parvo non crenato, flore ex luteo viridante. Pluch. alm. 282.

Granadilla folio tricuspidi, flore parvo flavescente. Tournef. inst. 240. Rup. jen. II. pag. 3. p. 167.

Granadilla folio hederaceo, flore luteo minore. Volk. norib. 200.

Granadilla pumila, flore parvo luteo. Turr. patav. 55.

Clematis Passiflora, flore luteo. Munt. hist. 285. posth. 32. t. 161. prax. 422. t. 423.

Cle-

Clematis passionalis triphyllos flore luteo. *Moris. hist.*
1. p. 7. f. 1. t. 2. f. 3.

Clematis f. *Flos Passionis* flore viridi. *Vall. paris* 53.

Clematis f. *Flos passionis*, flore luteo. *Belluc. pis.* 18. *Raj. hist.* 651.

Clematis f. *Flos passionis* hederæ folio, floribus parvis herbaceis, fructu minimo nigro. *Raj. app.* 339.

Cucumis *Flos passionis* dictus, hederaceo folio, flore ex luteo viridanti. *Herm. lugdb.* 205.

Flos Passionis minor, folio in tres lacinias non ferratas minus profundas diviso. *Sloan. flor.* 104. *hist.* 1. p. 231.

Balsamina altera indica repens, hederæ arboreæ foliis, flore subviridi. *Ambros. phytbol.* 91.

Murucujæ Species, foliis hederæ scandentis. *Marcg. Raj. hist.* 650.

Suetice Guhl-Passions-Blomma.

Habitat in *Virginia*, *Jamaica*, locis glareosis montosis inque agris saxosis.

Caulis lævis.

Folia cordata, latiora, glabra, utrinque triloba: intermedio sæpius obtusiore.

Flores parvi. *Corolla* calice minor luteo-virescens. *Netarium* longitudine corollæ.

XIV. **P**ASSIFLORA foliis trilobis peltatis.

Passiflora foliis trilobis peltatis integris, glandulis duabus sub basi convexis. *Roj. Lugdb.* 261.

Granadilla folio amplotricuspidi, fructu olivæ-formi. *Tournef. inst.* 240. *Plum Species* 6.

Clematis indica, folio hederaceo, major, fructu olivæ-formi. *Plum. amer.* 70. t. 84. *Raj. app.* 339.

Pasfi-

*Passifloræ affinis, hederæ folio, americana; Nandir-
oba brasiliensium. Pisonis. Pluk. alm. 202. t. 210. f. 4.*

β. *Passiflora folio angusto tricuspidi, fructu olivæ-
forma. Plum. Spec. 6. Tournef. inst. 240.*

*Clematis indica, folio angusto trifido, fructu olivæ-
formi. Plum. amer. 70. t. 85.*

*Flos Passionis minor, foliis in tres lacinias non serratas
profundius divis, flore luteo. Sloan. flor. 104. hist. 1.
p. 320.*

Suetice Skjöldbladig-Passions Blomma.

Habitat in *Dominica* proximisque omnibus insulis.

Folia triloba, acutiuscula, basi integra, margine inte-
gerrima, glabra. *Glandulae* duæ sub basi foliorum.

Flores inodori, pallidi, quinque partiti, (non calice &
corolla simul in decem partes divis) *Fructus* vio-
laceus.

XV. **P**ASSIFLORA foliis trilobis, basi utrinque denticulo reflexo.

*Passiflora foliis cordato-trilobis integerrimis, basi utrin-
que denticulo reflexo. Linn. clif. 432.*

*Granadilla folio hastato holosericeo, petalis candicanti-
bus: fimbriis ex purpureo & luteo variis. Mart.
cent. 51. t. 51.*

Suetice Sammetsbladig-Passions-Blomma.

Habitat in *Vera Cruce*.

Flores ex singulis petiolorum alis bini, albi, nectariis
purpurascens & luteolis Zonis.

Caulis tomentosus.

Folia lanuginosa. *Petioli* utrinque nectario instructi.

XVI. **P**ASSIFLORA foliis trilobis villosis, Floribus oppositis.

Passiflora vesicaria, lanuginoso longiore folio, flore candido. *Pluk. alm.* 282.

Granadilla folio hederaceo, flore & fructu minimis. *Plum. spec.* 6. *Tournef. inst.* 271.

Granadilla folio anguloso hederaceo foetido, flore albo. *Volk. norib.* 200.

Clematis indica, flore minimo pallido. *Plum. amer.* 73. *t.* 88.

Flos Passionis althææ folio lanuginoso, Flore decapetalo parvo albo, filamentis purpureo-violaceis. *Breyn. prodr.* 2. *p.* 64. *Fil.* 64.

Flos Passionis albus, folio ibisci sericeo trilobato. *Herm. parad.* 176.. *t.* 176.

Flos Passionis curassavicus, hederæ folio hirsuto, flore albo. *Herm. prod.*

β. Flos Passionis althææ foliis magis serratis. *Breyn. ibid.*

Suetice Luden Passions-Blomma.

Habitat in *Dominica*, *Curassao*.

Folia oblonga, triloba: intermedio lobo longiore.

Flores pallidi, parvi; *Involucro* lanceolato.

Fructus cæruleus.

Convenit cum sequenti foetore, hirsutie, foliis trilobis, florum colore.

Nota essentialis est in pedunculis s. floribus oppositis, ad singulas foliorum alas.

XVII. **P**ASSIFLORA foliis trilobis cordatis pilosis, involucris multifido - capillaribus.

Passiflora florum involucris triphyllis multifido - capillaribus. *Linn. cliff.* 431.

Granadilla foetida, folio tricuspidi villoso, flore albo. *Plum. spec.* 6. *Tournef. inst.* 240.

Granadilla flore albo, fructu reticulato. *Boerb. lugdb.* 2. p. 265.

Granadilla flore albo. *Heuch. prov.* 1. p. 76.

Flos Passionis albus reticulatus. *Herm. parad.* 173. t. 173.

Flos Passionis folio hederaceo anguloso foetido. *Sloan. flor.* 104. *bist.* 1. p. 229.

Flos Passionis, althææ folio lanuginoso longiore, foetidus, flore decapetalo & filamentis niveis, fructu vesicario. *Breyn. prod.* 2. p. 64. *fil.* 64.

Flos Passionis folio tripartito. *Hoffm. hort.* 21.

Clematis indica hirsuta foetida. *Plum. amer.* 71. t. 86.

β. Passiflora vesicaria hederacea, foliis lanuginosis, odore tetro, filamentis florum ex albo & purpureo-variegatis. *Pluk. alm.* 282. t. 104. f. 1.

Granadilla foetida, folio tricuspidi villoso, flore purpureo, variegato. *Tournef. inst.* 245.

Flos Passionis hirsuto folio, flore purpureo variegato. *Herm. parad.* 172.

Flos Passionis curassavicus, hederæ hirsuto folio, flore purpureo variegato. *Herm. prodr.* 10.

Flos Passionis, althææ folio lanuginoso, foetidus, flore decapetalo & filamentis ex albo & purpureo colore variegatis. *Breyn. prodr.* 2. p. 65. *fil.* 65.

Hedera Murucuja vesicaria lanuginosa, odoris gravis. *Marcg. bras.* 73. *Raj. hist.* 651.

Suetice *Hwit-Passions-Blomma*.

Habitat in *Dominica*, *Martinica*, *Jamajca*, *Curasao*, ad ripas fluviorum & fossas frequens.

Caulis pilis adpersus, annuus. *Folia* cordata, oblonga, acuminata, triloba, lobis lateralibus brevissimis, pilis utrinque adpersa. *Petioles* absque glandulis. *Stipulae* multifido-capillares, glandulis terminatae.

Flores solitarii, albi, foliis majores. *Involucro* Lineari-multifido differt a reliquis, uti in *Nigella*.

Differt a praecedente singulari involucro, huic speciei proprio, & floribus solitariis, in praecedenti oppositis.

XVIII. **P**ASSIFLORA foliis trilobis integerrimis, lobis sub lanceolatis: intermedio productiore.

Passiflora f. *Flos Passionis curassavicus*, folio glabro trilobato & angusto, flore flavescente omnium minimo. *Pluk. alm.* 282. t. 210. f. 3.

Granadilla folio glabro tricuspidi & angusto, flore virescente minimo. *Tournef. inst.* 240.

Flos Passionis flore & fructu omnium minimis. *Herm. parad.* 177.

Flos Passionis curassavicus, folio glabro trilobato & angusto, flore flavescente omnium minimo. *Herm. prodr.*

Flos Passionis trifido folio, flore minimo pentapetalalo

talo viridi, fructu minimo nigro molli. *Breyn.*

Prodr. 2. p. 47. *fil.* 64.

Suetice Lilla Passions-Blomman.

Habitat in Curassao.

XIX. **P**ASSIFLORA foliis trilobis ferratis.

Passiflora foliis semitrifidis ferratis: basi duabus glandulis convexis: lobis ovatis. *Linn. cliff.* 432. *Gron. virg.* 112.

Passiflora foliis crenatis tripartito-divisis. *Pluk. alm.* 281.

Granadilla hispanis, Flos Passionis Italica. *Hern. mex.*

888. *t.* 888. *Raj. hist.* 649. *Tournef. inst.* 240.

Granadilla hederæ similis. *Bauh. hist.* 2. p. 114.

Granadilla triphylla, flore roseo. *Boerb. lugdb.* 2. p. 88. clavato. *Volk. norib.* 199.

Granadilla. *Monard. clus.* 347. *Dalech. hist.* 1918.

Clematis trifolia f. Flos passionalis, flore viridi. *Moris. hist.* 2. p. 6. *f.* 1. *t.* 1. *f.* 9.

Clematis Passiflora flore roseo, triphylla. *Mant. prax.* 42. *t.* 423.

Cucumis Flos passionis dictus triphyllus, flore roseo clavato. *Herm. lugdb.* 205.

Maroc. f. Clematis virginiana. *Park. theatr.* 905.

Murucuja 3 maliformis. *Marcgr. bras.* 71. *t.* 71. *Pis. bras.* 2. p. 248. *t.* 247.

Suetice Röd Passions Blomma.

Habitat in Virginia, Brasilia, Peru.

Radix perennis.

Caulis quotannis (etiam in hybernaculo) perit.

Folia triloba ferrata. Lobis ovatis. Petioli subtus glandulis duabus viridibus obtusis instructi.

Flores rubicundi.

Corolla vix longitudine nectarium superat.

Nectarium purpureo-album interioribus ordinibus brevissimis simplicibus.

Filamenta uti & styli maculata. *Antheræ* longitudinaliter digestæ. *Involucrum* acutum, crenatum, omnium minimum, lateribus e margine glandulam globosam proferens.

In horto nostro academico per tres integros menses quotidie floruit, ad altitudinem duodecim pedum enata.

Figuram floris in adnexa tabula delineavi.

A. C. Flos.

B. Nectarium.

D. E. Pistillum & Stamina.

XX. **P**ASSIFLORA foliis palmatis integerrimis.

Passiflora foliis palmatis quinque partitis integerrimis, involucris cordatis triphyllis. *Linn. clif.*

432.

Passiflora Cæs. *Herm. mex.* 935. *Pluk. alm.* 281.

Granadilla pentaphyllos, flore cæruleo magno. *Boerb. lugdb.* 2. p. 81.

Clematis pentaphylla, flore roseo clavato. *Stiff. curios.* 49.

Clematis Passiflora pentaphylla, flore cæruleo punctato. *Munt. prax.* 421.

Clematis quinque folia americana f. Flos Passionis. *Robert. ic.*

Cucumis, Flos Passionis dictus pentaphyllus, flore clavato. *Herm. lugdb.* 205.

Flos

Flos Passionis. *Rochef. antill.* 119. t. 118.

Murucuja I. *Pil. bras.* 1. p. t. 106. & 2. p. 247. t. 247.

β. Passiflora eadem foliis latioribus citius florens. *Pluk. alm.* 281.

Granadilla pentaphylla, latioribus foliis, flore cæruleo magno. *Boerb. lugdb.* 205.

Flos Passionis major penthaphyllus. *Sloan. flor.* 104. *hist.* 1. p. 229. *Raj. app.* 339.

Flos Passionis. Christi kors blomma. *Rudb. hort.* 43.

Suetice Blâ Passions blomma.

Habitat in *Brasilia*.

Flos optime descriptus habetur in *Hort. clif.* 432. N. 6.

Hora post ortum solis tertia aperiuntur Flores, vespera tabescunt. *Involucra* integerrima sunt.

Fructus globosus, virescens, maculis albicantibus, pulpa crocea, acida.

Varietas β citius floret, ad eoque magis expetitur. *Pluk.*

In horto nostro academico, hoc anno, in hybernaculo calidissimo reposita, excrevit ad longitudinem viginti quatuor pedum, sed non floruit, egregie tamen frondosa.

Ad hanc speciem videtur inter dubias pertinere. O. P.

Q. R. S.

P. quam lobo intermedio utrinque sinuato pingunt.

O. quam e sicco specimine forte delineavit Muntingius, uti plerasque suas figuras.

Q. R. quia alias non haberent vulgatissimam Botanici.

XXI. **P**ASSIFLORA foliis palmatis serratis.

Granadilla poliphyllus, fructu colocyntidis.

Plum. spec. 6. *Tournef. inst.* 241.

Cle-

Clematis indicā poliphylla major, flore clavato, fructu colocyntiis. *Plum. amer.* 62. t. 76. *Raj. app.* 340.

Suetice *Sågfingrad Passions Blomma*.

Habitat in *Martinica* a parte Cabstarre, ad templum Mariæ, secundum fluvium.

Folia septempartita, viridia, ferrata. *Laciniis* acutis, inferne angustioribus.

Flores maximi.

Involucra integerrima inferne punctata, magnitudine floris.

Nectarium violaceo-album, varium, ex filamentis flexuosis, crispis.

Pomum globosum, sed basi turbinatum uti pyrus.

XXII. **P**ASSIFLORA foliis pedatis ferratis.

Granadilla polyphyllos, flore crispo. *Plum. spec.* 6. *Tournef. inst.* 241.

Clematis indicā alia polyphylla, flore crispato. *Plum. amer.* 66. t. 81. *Raj. app.* 341.

Flos Passionis. *Roche. ant.* 119. t. 118. f. 3.

Suetice *Folbladig Passions Blomma*.

Habitat in *Dominica*.

Folia ramosa s. bifida; foliolis interiori ejus parti adnexa, uti folia *Hellebori nigri* officinarum.

Flores magni. *Involucra* ferrata, magnitudine floris.

Nectaria rubra annulis albis, extremitatibus violaceis, intorta uti medusæ stamina.

Fructus viridis.

DUBIÆ.

Ad Dubias eas amandamus species, quarum historia nobis ab Authoribus manca & imperfecta relicta est, ut de eis nil certi statui queat; harum plurimæ ad præcedentes videntur pertinere, nihilominus eas potius distinctas tradimus, quam quidquam temere statueremus.

Foliis indivisis.

A. Granadilla Sirinamenfis, folio ulmi. *Tournef. inst ti*
241.

Habitat *Surinami*.

An varietas speciei I? Sic folia & locus svadent.

B. Flos Passionis foliis integris glabris, macula lutea in medio secundum longitudinem notatis.
Beryn. prodr. 2. p. 48. fil. 65.

C. Clematis Murucuja, pyriformis major. *Moris. hist. 2. p. 7. f. 1. t. 2. f. 5.*

Cucumis Flos Passionis Quajavas folio majori.
Herm. lugdb. 205.

Murucuja 4. pyriformis, quæ Murucuja gvacu Granadilla magna. *Pis. bras. 2. p. 247. f. 247.*

Murucuja gvacu. *Marcg. bras. 70. f. fructu pyriformi. Raj. hist. 649.*

Habitat in Brasilia.

D

An

An species VI? sic putat *Raj. app.* 341. sed de-
sunt involucra in hac.

Foliis Bilobis.

D. Passiflora, naviformibus foliis, Americana. *Pluk. alm.* 282.

Passiflora, scaphoides, f. foliis naviformibus umbilicatis, Americana. *Pluk. mont.* 146.

Tzinacanatlapatli. *Hernand. mex.* 435.

Habitat in *Mexico*.

An species X? de qua quærit ipse Pluknetius.

E. Granadilla fructu rubente, folio bicorni. *Plum. spec. VI.*

Habitat in *Gallia æquinoctiali*.

F. Passiflora Americana folio bifido, fructu minimo per maturitatem nigricante. *Pluk. alm.* 282.

Clematis passionis bifido folio. *Moris. hist.* 2. p. 8. f. 1. t. 2. f. 6.

Ferrum eqvinum volubile. *Munt.*

Flori passionis f. granadillæ affinis coanenepilli. f. Contrajerva, Hernandez. *Raj. hist.* 657.

Coanenepilli. f. Contrajerva. *Hern. mex.* 301.

Habitat in *Mexico*.

Foliis trilobis.

G. Flos Passionis, foliis trilobis, lobis in acutum mucronem abeuntibus. *Raj. app.* 340.
Habitat in *America*.

H. Clematis Passionalis triphyllos, flore roseo. *Morris. hist.* 2. p. 7. f. 1. t. 2. f. 2.
Habitat in *America*.

I. Clematis non crenata americana triphylla, ex codice Beningiano. *Pluk. alm.* 282. t. 212. f. 1.
Habitat in *America*.
An species XVI?

K. Granadilla folio tricuspidi, flore ex purpura nigricante. *Tournef. inst.* 240.
Clematis trifolia altera, flore ex purpura nigricante. *Vall. paris.* 53.
Cucumis triphyllus, flore ex purpura nigricante. *Herm. lugdb.* 205.
Flos Passionis trifido folio angusto, flore amplo decapetalo albo, filamentis purpureo cæruleis. *Breyn. prodr.* 2. p. 47. fil. 64.
Habitat in *America*.

L. Granadilla folio tricuspidi, flore magno flavescente. *Tournef. inst.* 240.
Habitat in *America*.

M. Granadilla folio hederaceo, flore albo, fructu globofo villofo. *Plum. spec.* 6. *Tournef. inst.* 241.
Habitat in *America*.

N. Granadilla heterophylla, flore albo. *Plum. spec.* 7.
Granadilla folio vario. *Tournef. inst.* 241.
Habitat in *America*.
An species XX?

O. Clematis passionalis flore campanulato. *Munt. prax.* 421. *t.* 421.
Flos passionis campanulatus pentaphyllus. *Raj. hist.* 651. *flore emarcido. Muntingii figurae sepe sunt fallaces.*

P. Clematis Passiflora pentaphylla flore cæruleo punctato. *Munt. prax.* 421. *t.* 421.
Clematis pentaphylla, flore roseo clavato. *Moris hist.* 2. *p.* 6. *f.* 1. *t.* 1. *f.* 8. *Raj. app.* 340.
Murucuja 2 maliformis. *Marcgr. bras.* 4. *t.* 71. *Pis. bras.* 2. *p.* 248. *t.* 248. *Maj. hist.* 650.
Habitat in *Brasilia*.
An species XX? ob pulpam croceam.

Q. Granadilla polyphyllos, fructu ovato. *Tournef. inst.* 241.
Habitat in *America*.
An species XX? alias non haberent Botanici speciem vulgatissimam.

R. Granadilla polyphyllus lanceolata. *Barr. equin.*

56.

Habitat in *Gallia æquinoctiali.*

An species XX. quam Clar. Barrere sic dicere voluit.

S. Clematis Passiflora pentaphylla angustifolia. *Munt. bist. 53. t. 165.*

Flos Passionis pentaphyllus major angustifolius sempervirens. *Kigg. ibid.*

Habitat in *america.*

An species XX? sic certe videtur.

ALIENA.

Eas herbas non præterire debemus, quæ sunt ad hoc genus ab Auctoribus relatæ, licet huc non pertineant, ne quis nos illas earum immemores fuisse sibi persvadeat. Hæ paucæ sunt, cum hujus generis character sit a reliquorum generum characteribus prorsus diversus.

I. Flos Passionis fructu rubicundissimo, folio vitis non inciso. *Herm. afric. 10. Raj. app. 340.*

Habitat ad *Caput Bonæ Spei.*

Observ. Flos non dum descriptus est; ex fructu huc relatæ fuit planta ab Oldenlando; sed adhuc flores inspiciendi antequam jus civitatis Passifloræ obtineat.

II. Passiflora spuria bryonioides. *Pluk. alm. 283.*

Flos passionis sparius Malabaricus. *Breyn. prod.* 2. p. 48. *fil.* 65.

Modeccæ: Modecca: *Rheed. mal.* 8. t. 20.

Pal-Modecca. - - *mal.* 8.

Motta-Modecca - - *mal.* 8. t. 22.

Orela-Modecca - - *mal.* 8.

Habitat in *Malabaria*.

LOCUS.

Est notatu dignum, quomodo natura sine ordine, & absque systemate, per totum orbem suas herbas disseminavit. Quibusdam tamen herbis proprias regiones quasi adsignavit, uti *Mesembryanthemis* Africam, *Nyctantbis* Asiam. Plurimæ autem sunt per omnes quatuor mundi partes dispersæ.

Alia rursus genera sunt, quorum diversæ species diversis in locis reperiuntur. Quod vero ad Passifloras attinet, hæ omnes species, nulla excepta, Americam pro patria agnoscunt.

Harum licet XXII. species distinctæ innotuerint, & octodecim insuper adhuc dubiæ nobis occurrant, ita tamen omnes, Americam natale suum solum agnoscant oportet. Atque hanc omnino ob causam, Botanici nullam, ante detectam Americam, generis hujus notitiam sibi adquirere potuerunt, & consequenter Antiquiorum Botanicorum nomina ad hoc genus referre, aut ex illorum scriptis hujus vires eruere velle ineptissimum foret.

Inter

Inter has aliæ Meridionalem Americam inhabitant; aliæ septentrionalem; aliæ has in America provincias, aliæ alias incolunt. Sic

in Virginia	species	XIII. XIX.
Providentia	- -	III.
Bahama	- -	III.
Jamaica	- -	VIII. IX. XIII. XIV.
Dominica	- -	II. V. VII. IX. X. XIV. XVI. XVII. XXII.
Martinica	- -	IX. XVII. XXI.
La Tortue	- -	V.
Peru	- -	IV. XII. XIX.
Brasilia	- -	XIX. XX. C. P.
Mexico	- -	D. F.
Curassao	- -	XV.
Vera cruce	- -	XV.
Surinama	- -	I. A.
Curassao	- -	XVII. XVI. J.
Cayenna	- -	R.

VIRE S.

Vires Pasiflorarum in Medicina, ex propria experientia, nobis Europam excolentibus, incognitæ sunt; plantæ enim hæ raro in Europa fructus ferunt, raroque ibidem in hortis conspiciuntur. Et in Suecia præcipue, non possunt, quin pro raris insolitisque habeantur, eam potissimum ob causam, quod in hybernaculis per hyemes asservari debeant. Ut vero sufficientem hujus generis, in quantum fieri potest, quoad vires historiam tradamus, ea colligere nobis pro-

propofuimus, quæ illi Auctores litteris mandarunt; qui ipfi in loco natali ex plurimis retro annis per propriam experientiam harum plantarum vires addidicerunt.

Species XX. Pulpa (fructus) summum febricitantium folatium, vicem robis Ribis vel Berberis fupplens, magis refrigerat (XX) quam aliæ hujus generis fpecies; Nec nocet nifi immoderato ufu dentes ftupore obtorpefcant. Æftu laborantes mirifice refocillat fitimque exftinguit. Appetitum excitat, ftomachi ardore reprimit, fpiritus vitales reftaurat. Idem flores & Cortices pomorum candidi, qui vix ulli fructui dignitate cedunt. *Pifo.*

Fructus in febribus & morbis calidis commendatur non minorem refrigerandi vim obtinens, quam Ribes aut Berberis. *Sloane.*

Vires habet refrigerantes, & nutrimento optime inferviunt; fuccus fvaviffimi faporis & vinofus eft, fed aliquid acidi habet; hinc effe refrigerantem ex prioribus concludit. *Boerb. hift. 530.*

Folia loco hederæ, cauteriis applicata, multum profunt. *Pifo.*

Species XIX. Fructus funt granatula acido liquore abundantia & plena. Aperiantur ut ova, & liquor ille cum magna voluptate forbetur, cum ab Indis, tum ab Hispanis; nec etiam fi multos forbeas ullam ventriculi gravedinem fenties, fed potius alvum emolliri. *Monardes.*

Fructus transversim diffectus, intus carne exfecta viscofa eft, nigricante, & dulci fapore & veluti caffiæ fistulæ. *Columna apud Hernandem.*

Maturus fructus ex dulci ad acidulum vergit, admodum gratus & jucundo odore palatum feriente inter fragum & Melopeponem. *Colum. ibid.*

Planta II. non solum Sarsaparillam æmulatur, sed eam facile superat, deobstruendo, sudores atque urinas movendo. *Piso.*

Herba integra, quæ pauci est saporis, modo leviter attrita, & ex vino vel aqua exhibita, tuto cito & jucunde secundinas & ceteras uteri immundities expellit; mox robur visceribus restituit. *Piso.*

Folia contusa, ferventi aquæ donec tepescat, indita atque podici aliquoties applicata, præsentissimum præbent remedium contra hæmorrhoides. *Piso.*

Fructus dum comeditur, scinditur transversim & pulpa una cum seminibus sorbendo instar ovi tremuli exhauritur. *Piso.*

Febricitantibus tabidisque multum prodest, temperat renum calores & mucilagine sua sanat ulcera intestinorum ex dysenteria orta, inflammationes pulmonum mitigat. *Piso.*

Radice dulcem calidam, odoram; ajunt mederi spleni, restaurare motum impeditum, sedare dolores, excitare appetentiam, evocare urinam, temperare calorem, ventris dolorem lenire, semen retentum pellere, venenisque resistere eaque hebetare. *Hernandez.*

Dum vero *Hernandez* & qui eum sequi sunt, hujus radicem pro Contrajerva officinarum habent, pessime hallucinantur.

USUS OECONOMICUS.

Primarius Passiflorarum usus œconomicus est in America ad hortorum ornamenta, ex hisce enim domus æstivales, ut vocant & ambulacra tecta conficiunt; omnes enim species caule flexuoso & cirrhis instructæ perticas in arcum flexas ascendunt, easque, pulcherrimis frondibus brevi investiunt & maximis atque lepidissimis suis floribus exornant, quorum suavulentissimus odor sub umbra recubantes incolas reficit; ut taceamus gratissima & acida harum poma, quæ æstu defatigos Americanos refrigerant & refocillant. Hinc Domina *Meriana* quæ ipsa per aliquod tempus Surinami commorata fuit de Specie sexta refert eam ad frondeas casas in hortis vestiendas aptissimam esse, ut binorum annorum spatio integram crescendo tegat viridem casam.

Ex caulibus & stipitibus corbes aliaque multa supellectilia conficiunt Americani, quemadmodum nostri Lappones eradicibus Abietis.

SUPERSTITIOSA.

FLOS PASSIONIS cur dictum sit hoc plantarum genus docebit *Joh. Baptist. Ferrarius*, quando contendit passionem domini nostri, manu

nu amoris divini, vivis inscriptam esse flori coloribus, dum partes ejusdem : Coronam spineam, Clavos, Flagellum, reliquaque quibus cæsus, tortus, vulneratus, & cruci affixus est Salvator mundi egregie exprimant instrumenta.

Cui addas quæ de hoc habet MICH. WALTHERUS in *Erläuterung alle instrumenten zu dem leyden und tod Christi.*

Ut vero instrumenta Passionis Christi in hoc flore demonstrent Speciem XIX. primitus detectam assumunt, in qua

Folia trifida dicunt *Lanceam* qua Salvatoris pectus perforabatur.

Cirrhos contortos - - - *flagella* quibus cæsus.

Nectaria sanguineis punctis *Coronam spineam.*

Pistilla inferne angustiora *Clavos* tres, quibus pedes & manus perforati.

Et hanc ob causam fuerunt, qui derivarunt vim plantæ a signatura externa.

Ut paucis nos expediamus sufficiat adduxisse verba ALDINI in horto Farnesiano: Nam in hac tota planta Crux non apparet, nec *Lanceam* video, *Corona* ex 72. spinis quæ in hoc flore debet conspici, merum figmentum est. Alia quæ attuli per vim contorsi & idem in infinitis aliis plantis facere possem, & sic per consequens infinitæ forent plantæ passionis. Hæc Aldinus in horto Farnesiano. p. 49.56.

Hæc Pontificius contra Pontificium. *Amm. char.* 396.

Figuram floris stupendam delineat Neurenbergius in *hist. natur.* p. 299. ubi loco germinis

fertum spinis armatum & loco pistillorum clavi
tres, & ne quid deficiat ramis imponit sacrum
calycem.

POETICA.

FErventes etiam tum Granadilla per æstus
Prodit, Amazonii quam littore fluminis ortam.
Ad nos extremo Peruvia misit ab orbe.
Caule in sublimi vallo prætendit acuto
Spinarum in morem, patiens o Christe, tuorum
Inscriptis foliis summa instrumenta dolorum.
Nam surgens flore e medio capita alta tricuspis.
Sursum tollit apex clavos imitatus aduncos.

Rapinus.

PUlcher in America mosco redolentior est flos,
Qui gerit occisi nobile stemma DEI.
Conscia flagrorum croceo stat in orbe columna,
Circumstant granis vulnera quinque rubris.
Cum clavis refidet spinosum in vertice fertum,
Resperfus violam pingit ubique cruor.
Visitur in planta foliis penetrabile ferrum,
Sacrum quo fodit lancea dira latus.
Sed quæ vulnifici flores dant poma cadentes,
Ambrosius miscet nectareusque sapor.

Por-

Portenti novitas, & consona rebus imago.

Adstruit antiquam clarificatque fidem.

Missaque Pontifici Romano circuit orbem,

Fertque salutiferæ nuntia læta crucis.

Nam Deus omnipotens nostros tulit ipse dolores,

Ipfius est nobis crux paradisus. Amen. *Nierenberg.*

TIL SIN BROR, DÅ HAN DISPUTERADE
om
Passions - Blomman.

✱ ✱ ✱
Det lärda folk i andra länder
Frå Manhem åter något får,
Når det wid Salæ höjder händer,
At med sin fulla fågring står
I Norden under djupsta snjö
En Ros från solens egen ö.

✱ ✱ ✱
En Ros, för den man namnet taget
Utaf vår egen *Frälsare*,
En blomma af förnåmsta slaget
Får man på dessa bladen se
Til hemwist, skapnad, lukt och fast,
Til slägte, nytta, bruk och kraft.

✱ ✱ ✱
LINNÆUS hafwer ej sin like
Uppå de Lårdas blomsterland;
At i naturens wida rike
Få ledas af så stadig hand,
Det år för dig, *Min kåra Bror*,
En förmåhn ogemen och stor.

✱ ✱ ✱
Når som dit trå skal frugter bära,
Och ungdoms blomman fullit af,
Då ware dig til gagn och åhra,
At du dig lå til arbets gaf;
Då blifwe du det wackra rön
At ungdoms-siwett ger ålders-lön!

CARL ISRAEL HALLMAN.

